

Περίληψη

Ο στόχος του προγράμματος *Look Wide: Αναπτύσσοντας μία μέθοδο εργασίας για την υποστήριξη ΛΟΑΤΚΙ+ θυμάτων έμφυλης βίας προωθώντας την έμφυλη και σεξουαλική ποικιλομορφία*, είναι να αναπτύξει μεθόδους εργασίας για κοινωνικές υπηρεσίες ώστε οι παρεχόμενες υπηρεσίες που απευθύνονται σε θύματα έμφυλης βίας να γίνουν περισσότερο προσβάσιμες και συμπεριληπτικές για ΛΟΑΤΚΙ+ άτομα. Οι πάροχοι των υπηρεσιών θα το επιτύχουν αυτό με το να ενσωματώσουν την έμφυλη και σεξουαλική ποικιλομορφία στις ήδη υπάρχουσες μεθόδους και προσεγγίσεις τους. Οι Ευρωπαίοι εταίροι του προγράμματος έχουν εργαστεί τόσο σε τοπικό όσο και σε από κοινού επίπεδο στην **καταγραφή των αναγκών** στο πεδίο, ώστε να βρουν τον καλύτερο τρόπο με τον οποίο θα εφαρμοστούν και θα επιτευχθούν τα παραπάνω και να διερευνήσουν τις συγκεκριμένες ανάγκες που μπορεί να έχουν τα ΛΟΑΤΚΙ+ άτομα που έχουν εκτεθεί σε έμφυλη βία.

Τα κυριότερα αποτελέσματα της μελέτης των εταίρων είναι:

- Η βία εμφανίζεται στη ζωή πολλών ΛΟΑΤΚΙ+ ατόμων: τόσο στο δημόσιο χώρο και σε πλαίσια της κοινότητας (σχολείο, εργασία, σπίτι και στο δρόμο), όσο και στις οικογένειες και τις διαπροσωπικές τους σχέσεις, ακόμα και σε δημόσια ιδρύματα και θεσμούς.

Η **Ευρωπαϊκή και η εκάστοτε εθνική νομοθεσία**, παρέχουν κάποιου είδους προστασία ενάντια σε κάθε είδος βίας και κάποιες υπηρεσίες υποστήριξης των επιζώσων και επιζήσασων υπάρχουν σε κάθε χώρα-εταίρο.

- Παρ' όλα αυτά, χρειάζεται ακόμα πολλή δουλειά για να διασφαλιστεί η **άμεση, συμπεριληπτική, ουσιαστική και αποτελεσματική προστασία και υποστήριξη** των ΛΟΑΤΚΙ+ θυμάτων βίας, όπως επίσης για να διασφαλιστεί και να εφαρμόζεται στην πράξη το δικαίωμά τους για **ολοκληρωμένη**

πληροφόρηση γύρω από τις παρεχόμενες υπηρεσίες.

- Παρόλο που παραδοσιακά η έμφυλη βία συνδέεται με τη βία κατά των γυναικών και κοριτσιών, **ασκείται και σε βάρος των ατόμων που δεν ακολουθούν τις νόρμες γύρω από το φύλο και τη σεξουαλικότητα**, και επομένως πρέπει να διευρυνθεί το πλαίσιο των παρεχόμενων υπηρεσιών που αφορούν την έμφυλη βία.

- τα άτομα που παρέχουν συμβουλευτική υποστήριξη χρειάζεται να **επιμορφωθούν σε ζητήματα θεσμικής βίας, διακρίσεων και μειονοτικού άγχους**, όπως επίσης και για το πώς αυτά σχετίζονται με συγκεκριμένες ευάλωτες πληθυσμιακές ομάδες, όπως τα λοατκι+ νέα άτομα (με επικέντρωση στα τρανς και εκτός του διπόλου άτομα). Επίσης, χρειάζεται να βρουν νέους τρόπους οι υπηρεσίες τους να είναι περισσότερο προσβάσιμες στα άτομα αυτά.

Εισαγωγή

Το έργο *Look Wide: Αναπτύσσοντας μία μέθοδο εργασίας για την υποστήριξη ΛΟΑΤΚΙ+ θυμάτων έμφυλης βίας προωθώντας την έμφυλη και σεξουαλική ποικιλομορφία* επικεντρώνεται στη βελτίωση των δυνατοτήτων των υπηρεσιών που απευθύνονται σε θύματα βίας, ώστε οι επαγγελματίες που παρέχουν τις υπηρεσίες αυτές να εργάζονται με έναν συμπεριληπτικότερο -ως προς τα ΛΟΑΤΚΙ+ άτομα- τρόπο.

Επιπλέον, οι εταίροι του προγράμματος προχώρησαν σε μία ανάλυση αναγκών, βασισμένοι σε έρευνα και συνεντεύξεις που διενεργήθηκαν στις χώρες που συμμετέχουν.

Τα αποτελέσματα δείχνουν ότι η βία δύναται να εμφανιστεί σε όλα τα πλαίσια της ζωής των ΛΟΑΤΚΙ+ ατόμων:

- σε δημόσιο χώρο και σε χώρους της κοινότητας (σχολεία, εργασία, αγορά εργασίας, και επίσης στο δρόμο αλλά και σε προγράμματα στέγασης)

- στις διαπροσωπικές και συντροφικές σχέσεις και την οικογένεια (ενδοοικογενειακή βία, βία μεταξύ συντρόφων)
- και επίσης σε θεσμικό επίπεδο (όπως στην υγεία και τη δημόσια διοίκηση)

Συγκεκριμένες υπο-ομάδες μέσα στο φάσμα των ΛΟΑΤΚΙ+ ταυτοτήτων (όπως οι τρανς) είναι επιπλέον ευάλωτες λόγω της ταυτόχρονης και διασταυρούμενης παρουσίας πολλών στοιχείων/ταυτοτήτων που εντείνουν τις διακρίσεις και τον αποκλεισμό, όπως το κοινωνικοοικονομικό στάτους, η εργασία κ.α

Η νομοθεσία συνήθως προσφέρει τρόπους υπεράσπισης ενάντια σε κάθε μορφής βία (ενδοοικογενειακή βία, εγκλήματα μίσους, διακρίσεις και παρενόχληση σε θεσμικό επίπεδο και στην εργασία) και υπάρχουν κάποιες υπηρεσίες υποστήριξης θυμάτων έμφυλης βίας. Παρ' όλα αυτά, τα περισσότερα ΛΟΑΤΚΙ+ θύματα βίας δεν καταγγέλλουν τα περιστατικά.

Σύμφωνα με την έρευνα, οι λόγοι για αυτό μπορεί να είναι:

- περιορισμένη γνώση και πληροφόρηση των θυμάτων για τα δικαιώματά τους και το νομικό πλαίσιο.
- ο φόβος της επαναλαμβανόμενης διάκρισης.
- ο φόβος να γνωστοποιήσουν τη ΛΟΑΤΚΙ+ ταυτότητά τους σε ένα μη συμπεριληπτικό και επιβεβαιωτικό περιβάλλον.
- η απουσία εμπιστοσύνης στο νομικό σύστημα και στους παρόχους των αντίστοιχων υπηρεσιών καταγραφής και υποστήριξης (π.χ αστυνομία).

Πώς μπορούν οι πάροχοι των υπηρεσιών υποστήριξης των θυμάτων να διασφαλίσουν το δικαίωμα των ΛΟΑΤΚΙ+ εξυπηρετούμενων σε άμεση, περιεκτική, ουσιαστική και αποτελεσματική προστασία, όπως ταυτόχρονα και το δικαίωμα στην ολοκληρωμένη πληροφόρηση για τα παραπάνω;

Τα αποτελέσματα της έρευνας των εταιρών έδειξαν, ότι οι πάροχοι των σχετικών υπηρεσιών χρειάζονται εξειδικευμένη επιμόρφωση σε ΛΟΑΤΚΙ+ ζητήματα, καθώς επίσης και να αναπτύξουν τις δεξιότητές τους κατά τη δουλειά με ΛΟΑΤΚΙ+ άτομα. Η ενίσχυση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών, πιθανότατα θα ενισχύσει τις καταγγελίες σχετικών κρουσμάτων βίας, και θα μειώσει την αορατότητα της βίας εναντίον των ΛΟΑΤΚΙ+ ατόμων.

Αναγνωρίστηκαν οι παρακάτω ανάγκες επιμόρφωσης και εκπαίδευσης, στους παρόχους υπηρεσιών:

- οι πάροχοι υπηρεσιών νομικής και ψυχοκοινωνικής υποστήριξης χρειάζονται πρακτικά προγράμματα επιμόρφωσης, που να εστιάζουν περαιτέρω σε συγκεκριμένες ευάλωτες ομάδες όπως τα τρανς και μη δυϊκά

άτομα, τα ίντερσεξ και τα νέα άτομα. Επιπλέον (συμπεριλαμβανομένων όσων εργάζονται στο δημόσιο τομέα και στις αρχές, όπως στην εκπαίδευση, στην υγεία και στην εφαρμογή του νόμου), χρειάζεται διαθεματική προσέγγιση που θα εστιάζει στην αναγνώριση των προσωπικών προνομίων και των προκαταλήψεων και θα βοηθήσει στην αποφυγή επανατραυματισμού του θύματος κατά την παροχή της υπηρεσίας.

- οι εκπαιδευτές χρειάζεται να συμπεριλαμβάνουν ανάλογους τρόπους αύξησης της προσβασιμότητας των υπηρεσιών,

- οι εκπαιδευτές θα πρέπει να βοηθούν τους παρόχους των υπηρεσιών στο να αναγνωρίζουν τη θεσμική βία (όπως για παράδειγμα τον τρόπο που δημιουργούνται θεσμικές ανισότητες): όσες-όσοι παρέχουν συμβουλευτική υποστήριξη χρειάζεται να γνωρίζουν πώς η έμφυλη βία, σε όλες τις μορφές της, επηρεάζει τα ΛΟΑΤΚΙ+ άτομα και πώς διαφορετικές μορφές βίας μπορεί να συνυπάρχουν και να αλληλεπιδρούν, δημιουργώντας ταυτόχρονα διαφορετικές και αλληλεπιδρώντες συνέπειες για τα άτομα (π.χ ομοφοβικός/τρανσφοβικός σχολικός εκφοβισμός, ενδοοικογενειακή βία κ.α)

- η συμβουλευτική οφείλει να επικεντρώνεται στην προσωπική ενδυνάμωση, καθώς αυτό είναι εξαιρετικά σημαντικό για άτομα που έχουν εμπειρίες βίας (καθώς ανάλογες εμπειρίες γενικά οδηγούν στη μειωμένη αντίδραση των θυμάτων και συχνά τα οδηγούν σε ένα αίσθημα αβοηθητότητας). Η υποστήριξη στην προσωπική ενδυνάμωση και την αναγνώριση των προσωπικών δυνατοτήτων, είναι ένα; από τους βασικούς στόχους της συμβουλευτικής

- οι σύμβουλοι χρειάζεται να γνωρίζουν ότι τα ΛΟΑΤΚΙ+ θύματα έμφυλης βίας μπορεί να προσέρχονται στην υπηρεσία αρχικά με ένα συγκεκριμένο αίτημα, μπορεί όμως να φέρουν μαζί τους και τις συνέπειες παλαιότερων τραυματικών εμπειριών και διακρίσεων, αιτίες για τις οποίες επίσης θα χρειάζονται υποστήριξη

Όσοι-ες βρίσκονται σε θέσεις-κλειδιά για τη διαχείριση περιστατικών και την υποστήριξη θυμάτων, χρειάζεται να κατανοούν ότι:

- η ορατότητα των υπηρεσιών υποστήριξης των θυμάτων χρειάζεται να αυξηθεί.

- τα νέα άτομα είναι επιπλέον ευάλωτα και υπάρχουν ακόμα λιγότερες προσβάσιμες υπηρεσίες για αυτά, επομένως είναι απαραίτητο να ληφθούν επιπλέον μέτρα για αυτή την ομάδα-στόχο.

- χρειάζεται να βελτιωθούν οι ηλεκτρονικές πλατφόρμες υποστήριξης θυμάτων, ώστε να διασφαλιστεί υψηλότερη προσβασιμότητα στις υπηρεσίες και να προσεγγίζονται περισσότεροι άνθρωποι μέσω ηλεκτρονικών πρακτικών (π.χ τηλεδιάσκεψη, e-mail, τηλεφωνική υποστήριξη). Επιπλέον, η ανάπτυξη αυτού του τομέα θα αναδείξει την ανάγκη για περαιτέρω επιμόρφωση σε τέτοιου είδους υπηρεσίες συμβουλευτικής.

- είναι απαραίτητη η βελτίωση της συλλογής δεδομένων, π.χ στην αντιμετώπιση της εξάπλωσης του σχολικού εκφοβισμού, της ρητορικής μίσους και των εγκλημάτων μίσους, είναι απαραίτητη περισσότερη πληροφορία γύρω από ζητήματα έμφυλης βίας.
- η πρόληψη παίζει κομβικό ρόλο στην αντιμετώπιση της έμφυλης βίας.

Οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών

Λόγω περιορισμένων δημόσιων υπηρεσιών υποστήριξης, οι οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών συχνά προσπαθούν να καλύψουν τα κενά στις διαθέσιμες υπηρεσίες. Σε πολλές περιπτώσεις μάλιστα, οργανώσεις που βασίζονται στην εθελοντική δράση φαίνεται να είναι οι κεντρικοί φορείς παροχής υπηρεσιών, με περιορισμένες δυνατότητες όσον αφορά το χρόνο και τους διαθέσιμους πόρους.

- Οι υφιστάμενες υπηρεσίες των οργανώσεων, επίσης χρειάζονται εξειδικευμένη

επιμόρφωση των επαγγελματιών τους, για τις συγκεκριμένες ανάγκες των ΛΟΑΤΚΙ+ θυμάτων έμφυλης βίας, όπως επίσης και για επιμέρους ομάδες ατόμων/ταυτοτήτων του ΛΟΑΤΚΙ+ φάσματος που δέχονται πολλαπλές διακρίσεις.

- Δεδομένης της έλλειψης πόρων, συντονισμού και συντονισμένης συνεργασίας στο πεδίο, η διασύνδεση και τα οργανωμένα συστήματα παραπομπών, είναι επίσης εξαιρετικής σημασίας.
- η ορατότητα της έμφυλης βίας που ασκείται στα ΛΟΑΤΚΙ+ άτομα, θα πρέπει να ενισχύεται επίσης από τις σταθερές και μακροπρόθεσμες υπηρεσίες των οργανώσεων.
- ολόκληρο το πλαίσιο και οι εκδηλώσεις της έμφυλης και θεσμικής βίας που αφορά τη ΛΟΑΤΚΙ+ κοινότητα, θα πρέπει να επικοινωνείται ισχυρότερα και πιο σταθερά.

The project "Look Wide" is funded by the European Union's Rights, Equality and Citizenship Programme (2014-2020). The content of this document represents the views of the authors only and is their sole responsibility. The European Commission does not accept any responsibility for use that may be made of the information it contains.